

شیوه مدیریت در آموزش و پرورش

www.ketab.ir

نویسنده:

احمد کشاورزی

سرشناسه	:	کشاورزی، احمد، ۱۳۶۶ -
عنوان و نام پدیدآور	:	شیوه مدیریت در آموزش و پرورش / نویسنده احمد کشاورزی.
مشخصات نشر	:	شیراز: تخت جمشید، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری	:	۸۸ ص.؛ ۵/۱۴ × ۵/۲۱ س.م.
شابک	:	978-600-283-166-8
وضعیت فهرست نویسی	:	فیا
یادداشت	:	کتابنامه: ص. ۸۶ - ۸۸
برسوع	:	آموزش و پرورش -- مدیریت
موضوع	:	برنامه‌ریزی آموزشی -- مدیریت
موضوع	:	مدرسه‌ها -- مدیریت و سازماندهی
بندی دیگر	:	۱۳۹۴ ش ۹/۵/ک LB۲۸۰۵
ده بندی	:	۳۷۱/۲
شمار کتابشناختی ملی	:	۴۰۴۹۹۷۱

شیوه مدیریت در آموزش و پرورش

نویسنده: احمد کشاورزی ■ ناشر: تخت جمشید

نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۴ ■ شابک: ۸-۱۶۶-۲۸۳-۶۰۰-۹۱۱ ■ بارگان: ۵۰۰ جلد

صفحه‌آرا: مریم کریمی ■ طرح جلد: مهسا عمادی ■ چاپ: سحای: پیشگام

قیمت: ۸۰۰۰ تومان

کلیه حقوق برای نویسنده محفوظ است.

مرکز نشر: شیراز، خیابان پیروزی، انتشارات تخت جمشید، تلفن: ۰۷۱-۳۲۲۴۵۴۰۱

مرکز پخش: انتشارات قشقای، تلفن: ۰۷۱-۳۲۲۲۶۲۷۰

Web Site: www.parsnashr.ir

E-mail: nashershiraz@yahoo.com

گزیده‌ای از بیانات رهبر معظم انقلاب:

آنچه امروز در درجه اول برای ما اهمیت دارد این است که نشان دهیم احترام قلبی را که شایسته‌ی مقام تعلیم و تربیت است. اصل این است که «معلمی» منزل لازم را در جامعه اسلامی دانسته باشد. خیلی کوتاه‌بینی است انسان شغل معلمی و آزرگاری را در ردیف سایر مشاغل متعارف زندگی قرار دهد، که یک وسیله‌ای است فقط برای تعیش، که انسان بتواند عائشه کند؛ نانی در بیاورد و زندگی‌ای بگذراند؛ این حقیقت ندارد، اینجوری نیست، اگر به حقیقت تعلیم و تربیت و جایگاه معلم توجه شود، حقیقتاً اینجوری باید تشبیه کنیم: کسی که پرداخت‌کننده و تراش‌دهنده‌ی یک گوهر گرانبها است؛ که به آن ارزش می‌بخشد. این گوهر گرانبها همین نای مایند، همین کودکان مایند، کودکان ملتند، که نسل‌های آینده را با همه‌ی مشخصات و ممیزاتشان تشکیل می‌دهند و به وجود می‌آورند. شما معلمها هستید که دارید این شخصیت‌ها را شکل می‌دهید، پرداخت می‌کنید. صرفاً این نیست که در کلاس درس، دو کلمه شما بگوئید و او یاد بگیرد؛ همه‌ی رفتار شما، حرکات شما، منش شما، اخلاق شما، به صورت مستقیم در این مخاطب گیر اثر می‌گذارد و او، اسباب می‌دهد. آنچه هم که به عنوان تعلیم در ذهن او کار می‌گذارید، از ماندگارترین حقایقی است که در ذهن انسان باقی می‌ماند. بعد از پنجاه سال، شصت سال، خیلی از جزئیاتی که معلم به دانش آموز گفته است، در ذهن انسان هست؛ خیلی از خصوصاتی که او با رفتار خود، با اخلاق خود، با نحوه‌ی حرف زدن خود، با

نحوه‌ی تعامل خود به دانش‌آموز منتقل کرده است، در انسان باقی می‌ماند. گاهی انسان متوجه است گاهی هم متوجه نیست؛ همه‌ی ما ندانسته در همان راهی داریم حرکت می‌کنیم که بخش معظمی از آن را معلمین در نهاد ما قرار داده‌اند. این خیلی چیز مهمی است یک کشور اگر بخواند به سرافرازی برسد، به رفاه و غنا برسد به علم و تفوق علمی منتهی شود، اگر بخواند مردم شجاع، آزاده، فهیم، عالمان، خردمند و متفکر تحویل جامعه‌ی بشری دهد، باید این زیرساخت اصلی را درست کند؛ زیرساخت تعلیم دوران کودکی و نوجوانی. این، شأن معلم است. لذا به معلم خیلی باید احترام کرد. برای ایجاد آمادگی لازم در معلم، خیلی باید صرف وقت کرد برای تهیه‌ی سازوکاری که تعلیم و تربیت در آن موثر باشد و جهت درست داشته باشد، خیلی باید سرمایه‌گذاری کرد. این که ما بر روی این تحول بنیادین در آموزش و پرورش در سال‌های گذشته تکیه کردیم - که خوب، بحمدالله امروز سند این تحول در اختیار آموزش و پرورش است و در واقع نقشه‌ی راه، مشخص و معین شده است - برای خاطر این است. تحول در انسان‌ها، تغییر صحیح در دل‌ها و باورها و نگرش‌ها و خلیات و امثال این‌ها، احتیاج دارد به یک زیرساخت محکم؛ آموزش و پرورش ما آن روزی است که در کشور به شکل جدید درآمد، براساس یک مبنای فکری و اعتقادی دیگر به وجود آمد؛ ما هم در طول ده‌ها سال - از اولی که آموزش و پرورش جدید در کشور آمد - بر همان مبنا حرکت کردیم، در واقع در همان ریل پیش رفتیم؛ که خوب، ریل درستی نبود. این سند تحول باید ما را به سمت هدف‌های اسلامی حرکت دهد؛ باید جامعه را به سبک زندگی حقیقتاً اسلامی پیش ببرد؛ باید بتواند در ما خصلت‌های والای انسانی را به وجود بیاورد. ما امروز در خودمان، در

خلقیات خودمان، در رفتار خودمان، نقائصی مشاهده می‌کنیم؛ این نقائص باید برطرف شود. استعداد بشری در جامعه‌ی ایرانی، یک استعداد انبوه و سرشار است؛ این استعداد باید امکان بروز پیدا کند، جهت صحیح پیدا کند. سند تحول یک متنی است که باید عملیاتی شود، منتها به هیچ وجه نباید در آن شتابزدگی باشد. یا تدبیر، یا تأمل، یا ملاحظه‌ی صحیح جوانب پیش رفت. کار، کار عمیقی است. کارهای عمیق، کوتاه مدت نیست؛ زودبازده نیست؛ بلند مدت است؛ دیربازده است. اگر درست صورت بگیرد، ماندگار خواهد شد، مثمر خواهد شد؛ اگر سرهم‌بندی شد، شتابزده شد، آن وقت نتیجه‌ی لازم را نخواهد داد. فرمود: «و مجتنی الثمر غیر وقت اناعها کالزراع بغیر ارضه»؛ اگر چنانچه میوه را قبل از این که برسد، چیدید، در واقع چیزی به دست نیاورده‌اید و زحمتتان هدر رفته است. شاید حلقه‌های تحفاتی بعدی لازم است که برای بخش‌های این سند تحول، راهکارهای اجرایی و عملیاتی پیدا کند، تا حقیقتاً این ریل، صحیح گذاشته شود؛ آن وقت این قطار بر روی ریل حرکت کند. البته لازم است هم دولت، هم مجلس، برای پشتیبانی مالی آموزش و پرورش، برای شرفرت در این کار، به طور جدی تأمل کنند، تدبیر کنند. آموزش و پرورش را نه به حال خود رها کرد و پشتیبانی لازم از آن به عمل نیاورد، بعد هم توقع داشت که پیش برود.

فهرست مطالب

۱۳	مقدمه
۱۵	تعریف مدیریت
۱۵	تعریف مدیریت آموزشی
۱۶	خلاقیت
۱۷	ویژگی‌های افراد خلاق
۱۸	خلاقیت در مدیریت
۱۹	خلاقیت در مدیریت آدرس و پرورش
۲۰	جهت‌گیری خلاقیت در سازمان‌ها آموزشی
۲۱	مدیران آموزشی و برنامه‌های آموزشی
۲۲	گستره‌ی نظارت مدیران مدارس
۲۳	وظایف نظارت مدیران، سو گرفته به برنامه‌های مدیریتی
۲۴	ایجاد فضای خلاقیت و توانمندی در مدرسه و کلاس
۲۶	مدیران آموزشی برنامه و اهداف
۲۶	مهارت فنی مدیران آموزشی
۲۸	اهمیت برنامه‌ریزی برای مدیران مدارس
۳۱	اصل احترام در مدیریت
۳۲	برنامه‌ریزی برای ساعات تفریح دانش‌آموزان
۳۴	برنامه‌ریزی فروشگاه مصرف دانش‌آموزان
۳۵	رفتارهای مثبت مدیر، باید‌های مدیریت آموزشی
۳۶	شوراها و انجمن‌های مدرسه
۳۷	شورای معلمان
۴۴	برنامه‌ریزی برای نماز جماعت مدرسه
۴۵	نظرات مدیران درباره سر گروه‌های آموزشی

- ۴۶..... قاطعیت مدیریت آموزشی.....
- ۴۸..... برنامه‌ریزی برای اقامه نماز جماعت دانش‌آموزان و همکاران.....
- ۵۰..... طرح تشکیل شورای کلاس.....
- ۵۳..... سیاست‌های فرهنگی مدرسه.....
- ۶۲..... پیشنهادات راهبردی برای مدیران.....
- ۶۴..... عوامل مؤثر بر بهبود مدیریت مدارس دوره متوسطه.....
- ۷۰..... نتایج کلی.....
- ۷۴..... ویژگی مدیر خلاق.....
- ۷۵..... توصیه مهم در مدیریت.....
- ۸۶..... منابع و مآخذ.....

مقدمه

مدیریت و رهبری از ارکان سازمان و جامعه است. مدیریت در آموزش و پرورش در بین سایر انواع مدیریت‌ها از جایگاه ویژه‌ای برخوردار است. اگر آموزش و پرورش هر جامعه در رأس همه مسایل جامعه باشد. مدیریت آموزشی نیز با عنوان «ملق جایگاه مهمی در بهسازی و توسعه جامعه دارد. اگر مدیران آموزشی با استفاده از دانش و مهارت کافی باشند. بدون تردید نظام آموزشی نیز از اثربخشی کارآیی و اعتبار بالایی برخوردار خواهد بود.

کتابی که پیش روی شماست در مورد مدیریت در آموزش و پرورش می‌باشد. اما از آن‌جا که بررسی مدیریت در آموزش و پرورش از زوایای گوناگونی قابل بحث و بررسی می‌باشد و هر یک از این زوایا را نیز می‌تواند در کتاب‌های متعددی قرار گیرد. بنده حقیر در این کتاب زوایای کمی از مدیریت در آموزش و پرورش را بررسی کرده‌ام.

ادیسون می‌گوید: برای مدیریتی نیاز به یک درصد خلاقیت و نود و نه درصد تلاش است.

اکنون با نوشتن این کتاب فرصتی مناسب پیش آمده تا در یکی از موضوعات مهم کشور یعنی مدیریت در آموزش و پرورش مطالعه نموده و با مطالعه کتاب‌های مختلف بیش از پیش با علم مدیریت در آموزش و پرورش آشنا شوم و آن را در اختیار خوانندگان قرار دهم.

این مطالب حاصل یک دوره تحقیق در کتاب‌های مختلف و منابع مدیریتی می‌باشد. که در قسمت‌های منابع و مآخذ آن را ارائه داده‌ام.

گذشته از این توضیحات سعی وافر نمودم تا مباحث را در چارچوب برنامه‌های آموزش و پرورش و براساس نظریه‌های شخص خود شروع و به پایان رسانم.

بدیهی است که این کتاب اولین کار اینجانب در زمینه مدیریت در آموزش و پرورش است و نیز پیچیده بودن و گسترده بودن این مبحث خالی از نقص و اشکال نخواهد بود. امیدوارم اساتید گرانقدر با دیده عنایت به آن نگرسته و در صورت امکان نقیص را گوشزد نمایند.

با توجه به این که یک سال به عنوان آموزگار در خدمت آقای سعید خواجه بوده‌ام و ایشان مدیریت مدرسه بر عهده داشته‌اند و با صبر و حوصله و تلاش معلومات و توضیحات فراوان خود من را باری نمودند کمال تشکر و قدردانی را دارم و از خدای مهربان برای ایشان آرزوی سلامتی و مهربانی را دارم.

همتم بدرقه راه کن ای طایر قدسی که ره مقصد را در دست و من نوسفرم

«مولانا»

با تشکر و سپاس فراوان

احمد کشاورزی

Ahmadkeshavarzi1366@gmail.com